

Forskerutdanningsmelding 2013

Det humanistiske fakultet
Universitetet i Bergen

Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskerutdanningsmeldingen for 2012 og planer og prioriteringer for 2014

Fakultetet hadde en ambisjon om 25 doktorgrader i 2013. Det ble avlagt 32 doktorgrader, så målet ble nådd med god margin. Tiden mellom innlevering av avhandling og disputas er fremdeles mange tilfeller for lang. Fakultetet vil ha fokus på dette også i 2014 og fortsette dialogen med grunnenhetene.

Fakultetet har 65 faste universitetsstipendiathjemler og en rekke midlertidige hjemler. Fakultetet ønsker å gi rom for forskerutdanning og rekruttering til alle av fakultetets fagområder. Dette sikres gjennom åpen utlysning av stipendiatstillinger og gjennom utlysning i tilknytning til forskningsprosjekt. Dette er en langsiktig prioritering som vil bli fulgt opp i årene framover.

Siden 2012 har grunnenhetene fått et større ansvar for forskerutdanningen enn de tidligere hadde. I egenskap av øverste faglig leder har institutt-/senterleder det overordnede faglige ansvaret for ph.d.-kandidatene knyttet til egen enhet. Instituttens forskningskoordinatorer spiller også en viktig rolle i oppfølgingen av den enkelte kandidat fra instituttledelsen, blant annet i gjennomføringen av midtveiseevalueringen. Veilederfunksjonen står fremdeles sentralt i forskerutdanningen, men samtidig skal kravet i universitetets handlingsplan for forskerutdanning om at alle kandidater skal knyttes til gode fagmiljøer, oppfylles på en bedre og mer gjennomført måte enn tidligere. Fakultetet legger stor vekt på forskergruppene som miljø og fora for forskerutdanning. I 2014 vil fakultetet fortsatt prioritere arbeidet med å sørge for at kandidatene skal være tilknyttet et forskningsmiljø, som kan være en forskergruppe eller forskerskole. Det er også viktig at ph.d.-kandidatene får anledning til å knytte internasjonale nettverk i løpet av utdanningen.

Fakultetet har fortsatt arbeidet med rutiner og retningslinjer knyttet til forskerutdanningen og vil videreføre det i 2014 i tilknytning til oppfølging av administrativ bemanningsplan ved Det humanistiske fakultet. Fakultetet vil også drøfte bruk av og eventuelle retningslinjer for artikkelbaserte avhandlinger samt rutiner for tildeling av studiepoeng i opplæringsdelen ved de ulike grunnenhetene.

Fakultetet samarbeider med ph.d.-kandidatutvalget STIP-HF om en rekke saker, blant annet om opplegg for og gjennomføring av en startdag for nye ph.d.-kandidater.

Forholdet mellom forskerutdanning og forskningssatsinger ved fakultetet - vurdering

Ved Det humanistiske fakultet er individuelle prosjekt fremdeles vanligst. Vi ser imidlertid at det er blitt vanligere med prosjekt som er tettere integrert i større forskningsprosjekter, særlig knyttet til eksterntfinansierte prosjekter. Stipendiatrekrutteringen er god, og de prosjektene som blir finansiert, har gjennomgående svært høy kvalitet på grunn av stor konkurranse.

Tidligere var det fakultetet som lyste ut både stipendiat- og postdoktorstillinger knyttet til eksterntfinansierte prosjekt og egenfinansierte stillinger. Fra og med 2010 er de ledige stipendiathjemlene fordelt til grunnenhetene, som lyser ut ledige stillinger ut fra egne prioriteringer og behov. Det er da opp til grunnenhetene i hvilken grad de ønsker å ta hensyn til konkrete forskningssatsinger innen egne fagmiljøer.

Innenfor musikkdisiplinene legges det vekt på å bruke *Grieg Research School in Interdisciplinary Music Studies* som et hovedredskap i arbeidet med å bygge bro mellom forskerutdanning og forskningsprosjekter. Griegakademiet – Institutt for musikk har også flere kandidater knyttet til Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. Spesielt for programmet er at kunstutøvelsen skal stå i sentrum for stipendiatenes prosjekter. Programmet administreres av Kunst- og designhøgskolen i Bergen og er en likeverdig parallell til forskerutdanningen.

Gjennomstrømming – vurdering og behov for tiltak for å forbedre denne

Gjennomstrømningstiden for stipendiater med arbeidsplass i fagmiljøene nærmer seg nå normert tid korrigert for permisjoner/sykefravær. Mye tyder på at det er sammenheng mellom tett oppfølging og gjennomføringsgrad, og grunnenhetene har fokus på dette.

I 2013 ble det avlagt to dr.philos.-grader og 30 ph.d.-grader ved Det humanistiske fakultet. Tallene viser at 10 ph.d.-kandidater leverte på normert tid eller tidligere, mens 12 leverte innen 6 måneder etter normert tid. Bare tre kandidater hadde en nettotid på mer enn 4 år.

Tiltak for å bedre gjennomstrømmingen og gjennomføringen må generelt settes inn på et tidlig stadium i forskerutdanningsløpet. Miljøene er også påpasselige med å legge opp praksisdelen av utdanningen slik at den ikke hemmer progresjonen. Det ser ut til at det er individuelle forhold som styrer gjennomstrømmingen. Generelle tiltak er derfor ikke vurdert.

Underkjenninger – vurdering og behov for tiltak

Fakultetet hadde seks underkjenninger i 2013, hvorav én dr.philos. Fakultetets fremste tiltak for å forebygge underkjenninger og frafall er tett oppfølging og god integrasjon i forskningsmiljøer. Fakultetet imøteser ellers en varslet revisjon av dr.philos.-reglementet.

Veilederopplæring – vurdering av situasjon, effekter og behov

Flere grunnenheter har egne møtepunkter for alle veiledere knyttet til forskerutdanningen der hensikten er å utveksle erfaringer og diskutere hvordan denne type veiledning kan videreutvikles, samt å øke bevisstheten om veilederrollen. Erfaringene så langt er positive og har avdekket et behov for å kunne drøfte slike spørsmål på en åpen måte. Ellers deltar enkelte veiledere på opplegg i regi av Program for universitetspedagogikk.

Kvalitetssikring av forskerutdanning – vurdering av situasjon og behov

Ansvar for opplæringsdelen og for den lokale kvalitetsutviklingen av forskerutdanningen er nå lagt til grunnenhetene. Dette omfatter blant annet oppfølging av det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Kvalitetssikringsarbeidet for forskerutdanningen er i henhold til UiBs *Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia* (Revidert utgave mai 2013).

Forskerutdanningsmelding for 2013

Det matematisk naturvitenskapelige fakultet

Til behandling i fakultetsstyret 20. mars 2014

Innledning

I 2013 disputerte 73 kandidater ved MN-fakultetet, av disse var 21 kvinner og 52 menn. Fakultetet ønske å ha en jevn rekruttering av kvinner og menn. Likevel har det vært en tendens de senere årene som viser et stort flertall av mannlige stipendiater, noe som også reflekterer forholdet mellom menn og kvinner tilsatt i midlertidige vitenskapelige stillinger.

Det ble tatt opp 59 kandidater med oppstart i 2013, og kandidatene som er tatt opp i 2013 representerer 23 ulike nasjoner. De fleste er fra Norge (21), Tyskland (4), Danmark (3), Frankrike (3) og Sveige (3).

Selv om det fremdeles kan komme noen flere kandidater som hadde oppstart i 2013, er det merkbart nedgang fra 2012 da 74 kandidater ble tatt opp til forskerutdanningen ved vårt fakultet. Dette mener vi er bekymringsverdig, og vi har derfor viet kandidater som velger å avslutte doktorgradsstudiet økt oppmerksomhet. Etter at vi hadde et overraskende høyt antall kandidater som trakk seg våren 2013 (totalt 6) ble instituttlederene kontaktet og bedt om å følge opp disse kandidatene. Antallet kandidater som har vært i systemet lenge går gradvis ned, og vi må regne med noe nedgang i kandidatproduksjonen.

De fleste som disputerte i 2013 hadde gjennomført forskerutdanningen som universitetsstipendiater. Tidligere år har vi kunnet rapportere universitetsstipendiater, NFR-stipendiater og stipendiater med andre finansieringskilder i tre like store grupper. Siden høsten 2012 har vi hatt en (sakke) forskyvning mot et flertall av universitetsstipendiater. Vi har oppmerksomhet mot den økende andelen forskere og postdoktorer, og at ikke går på bekostning av stipendiatandelen.

Forholdet mellom forskningssatsing og forskerutdanning

Det er en tydelig sammenheng mellom hva våre fagmiljøer satser på og hvilket fagområde våre kandidater arbeider innen. Dette gjelder ikke bare eksternfinansierte forskningsprosjekter hvor stipendiatstillinger inngår, men også flere universitetsstipendiatstillinger allokere store satsninger som SFF mm. Kandidatene blir en del av et større kollegium/forskergruppe, og får gode muligheter til å utvikle sine prosjekter. Kandidatene utgjør dermed et viktig tilskudd av kompetanse og arbeidskraft, og er av stor betydning for publisering av resultater fra prosjektene.

Gjennomstrømning

For alle kandidater som fullførte doktorgraden i 2013 var netto gjennomstrømningstid 4,0 årsverk for kandidatene i vårsemesteret og 3,3 årsverk i høstsemesteret. For kandidater som er ansatt ved UiB var netto gjennomstrømningstid 3,3 årsverk i høstsemesteret og 3,9 år i vårsemesteret. I høstsemesteret hadde kandidatene i universitetsstipendiatstilling lavest gjennomstrømningstid med 3,1 årsverk mot 3,4 årsverk for NFR-stipendiater og 3,6 årsverk for de med andre finansieringskilder. Erfaringsmessig ligger vi ofte rundt 3,5 årsverk, og høstsemesteret 2013 gav oss dermed gode tall. Vi ønsker å korte ned tiden ytterligere, og har normalt sjelden mer enn 3 måneder mellom innlevering og disputas. Det er dermed gjennom raskere ferdigstilling og tidligere innlevering av avhandlingen vi kan bedre gjennomstrømningstiden.

Veilederopplæring

Fakultetet meldte i fjor om at det er ønskelig å satse på veilederopplæring. Vi har vurdert å sette i gang med dette selv. Vi ser imidlertid ikke at vi har de nødvendige ressursene, og vi mener at Universitetspedagogikk-miljøet vil være en naturlig samarbeidspartner. Derfor ønsker vi å oppfordre til en styrking av veilederrollen gjennom aktuelle moduler i Program for universitetspedagogikk, samt ekstrakurs, seminarer og samlinger. På UHRs årskonferanse for doktorgradsutdanningen i 2013 var det et svært interessant innlegg om temaet fra en britisk pedagog som driver kursing ved UiA og UiS. Noe tilsvarende mener vi kan være svært nyttig for våre veiledere og gi dem en god ballast. Ved å

arrangere tilbudet sentralt ville man kunne ha høyere frekvens på samlingene, slik at mange har anledning til å benytte seg av det og at det kan bli tettere bånd mellom veilederne på tvers av instituttene. Også NOKUT-evalueringen peker på veilederopplæringen som en sentral oppgave.

Oppfølging av opptaksprosess

Ved MN-fakultetet praktiserer vi ansettelse i stipendiatstilling og opptak til forskerutdanningen i to adskilte prosesser. Det vurderes som avgjørende for oss for at vi kan konkurrere om de beste kandidatene, uavhengig av om de har sin grunnutdanning fra UiB eller eksternt. Det lar seg derfor ikke gjøre å ferdigstille prosjektbeskrivelse og søknad før etter at kandidaten har startet opp i stillingen. Vi har i enkelte tilfeller lang tid fra oppstart til opptak. Forsinket opptak kan medføre at det forekommer en viss underrapportering av nye kandidater, og disse kandidatene blir heller ikke fanget opp av systembaserte oppfølgingsrutiner (registrering, framdriftsrapportering mm.). For å begrense omfanget av kandidater som søker for sent har vi lagt strengere rammer på varighet av midlertidig studierett, og vi vil fra 2014 fortsette med oppfølging av kandidater med utløpt midlertidig studierett.

Kvalitetssikring av forskerutdanningen

Krav om (normalt) to veiledere ble innført med ny forskrift i 2013. Ved vårt fakultet har dette vært et ufravikelig krav i våre utfyllende retningslinjer siden ph.d.-graden ble innført. Det mener vi er et av de viktigste kvalitetsfremmende tiltakene for våre kandidater. De som i tillegg er en del av en aktiv forskningsgruppe og –miljø vi ha ytterligere fordeler. Kandidater som sitter i små miljøer utenfor universitetet og de store forskningsinstituttene kan ha mindre tilgang på slike muligheter. Vi bør kanskje vurdere å kreve residensplikt i enkelttilfeller, men et slikt krav må ikke gå på bekostning av nødvendig fleksibilitet overfor kandidaten selv og kandidatens arbeidsgiver. Ofte fanges ikke situasjoner opp før et stykke ut i løpet. Midtvegsevalueringen har en viktig funksjon for å rette opp uheldige omstendigheter slik at nødvendige justeringer kan gjøres.

Opplæringsdelen ivaretas i den ordinære emneevalueringen, da de fleste av våre kandidater følger ordinære emner. Vi ser eksempler på god evalueringskultur i forskerskolene. MN-fakultetet har svært få emner forbeholdt kandidater i forskerutdanningen, og skulle gjerne sett at tilbudet var bedre. På den annen side er det svært stor variasjon i antallet ph.d.-kandidater innen et fagområde fra semester til semester, og det er sjelden grunnlag for å ha et fast emnetilbud. Forskerskolene representerer et viktig tilskudd til emneporteføljen vår, og gir kandidater mulighet for spesialemer i mindre enheter.

I 2013 ble det fattet vedtak om underkjenning for tre avhandlinger. Én av disse avhandlingene ble rettet opp og leverte på nytt for ny evaluering. Denne kandidaten disputerte i 2013, mens en annen har levert på nytt for disputas våren 2014. Vi vurderer det som bra at avhandlinger som har avgjørende svakheter blir fanget opp, og underkjenning representerer derfor en viktig del av kvalitetssikringen. Underkjenninger er også en utfordring for både kandidat og institusjon på det praktiske plan, og særlig for utenlandske statsborgere som i noen situasjoner ikke har oppholdstillatelse eller arbeidstillatelse eller jobb. Når perioden med lønn er over er også oppholdsgrunnlaget borte, og kandidaten må enten finne seg en jobb eller returnere til hjemlandet. Å innrette seg etter dette er krevende samtidig som han/hun skal omarbeide avhandlingen. For kandidater som går over i jobb før avhandlingen er ferdigstilt på nytt ser vi at det i noen tilfeller kan gå flere år de leverer for andre gang.

Forskerutdanningsmeldingen 2013 Det medisinsk-odontologiske fakultet

Forskerutdanningsmeldingen er basert på innspill fra instituttene, Programutvalg for forskerutdanning (PFU) og ledergruppen ved fakultetet. I tillegg tar meldingen utgangspunkt i fakultetets handlingsplan for forskerutdanningen som inneholder en oversikt med prioriteringer for 2013.

I 2013 hadde fakultetet i underkant av 500 aktive ph.d.-kandidater og 92 forskerlinjekandidater (ved utgangen av året). 115 kandidater disputerte i 2013 som overstiger rekordåret 2012. 88 ble tatt opp til programmet ved fakultetet. Med det høye antallet ph.d.-grader som sluttføres ved Det medisinsk-odontologiske fakultet blir det desto viktigere å betone betydningen av overførbare ferdigheter som del av kandidatenes fremtidige karrierevalg, og fakultetet arbeider i sitt strategiarbeid med å finne tiltak for dette.

Forskerutdanningen ved fakultetet er et viktig satsningsområde, og det ble i 2013 satt i gang to større prosjekter:

- ∞ Gjennomgang av kursporteføljen
- ∞ Utarbeidelse av et kompetansehevingsprogram for veiledere.

Arbeidet med å styrke Forskerlinjen ble videreført i 2013. Forskerlinjen hadde ved utgangen av 2013 92 aktive studenter. Ved utgangen av 2013 har totalt 74 studenter fullført forskerlinjen.

Etter at ny forskrift for ph.d.-graden ved UiB ble vedtatt i juni 2013, har fakultetet gjort en rekke tilpasninger i retningslinjer og maler med utfyllende regler for den sentrale ph.d.-forskriften, endringer i retningslinjer for publikasjoner i doktorgradsavhandlingen, veiledning for bedømmelse av doktorgrader og retningslinjer for beregning av studiepoeng i opplæringsdelen.

Forholdet mellom forskerutdanning og forskningssatsninger ved fakultetet – vurdering

I løpet av 2013 har nye ph.d.-emner tilknyttet ulike forskergrupper og forskerskoler blitt opprettet. Det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket er godt kjent blant våre institutt, og Programutvalg for forskerutdanning bruker dette som grunnlag for å sikre at emnene er av god kvalitet.

Det ble i løpet av våren 2013 foretatt en nyoppnevning av forskerskolene ved fakultetet. To nye forskerskoler ble opprettet og tre forskerskoler er videreført. Det planlegges ytterligere to forskerskoler - i global helse og i odontologi. Flere av forskerskolene har etablert samarbeid på tvers av institutt, fakultet, helseforetak og andre utdanningsinstitusjoner både nasjonalt og internasjonalt. Et av de nye sentrene for fremragende forskning «Centre for Cancer Biomarkers» (CCBIO) planlegger oppstart av en egen tematisk forskerskole som drives på tvers av flere institutter. I tillegg har fakultetet siden 2005 drevet Bergen Research School in Inflammation (BRSI) som er en tematisk forskerskole. Det forventes at alle aktive forskerskoler ved fakultetet oppretter forskerkurs og inkluderer ph.d.-kandidater i sine aktiviteter og forskning.

Flere institutter melder om at de er aktive i nasjonale forskerskoler som styrker ph.d.-kandidatenes muligheter til å skreddersy opplæringsdelen, bl.a. den nasjonale forskerskolen BioStruct.

To Senter for fremragende forskning (SFF) som ble etablert ved fakultetet i 2013, og det forventes at disse sentrene blir en viktig læringsarena for ph.d.-kandidater. I tillegg er det planlagt å opprette flere ph.d.-kurs tilknyttet SFF-ene.

Instituttene rapporterer om godt samsvar mellom forskningssatsningene og forskerutdanningen. Det er god bevissthet om at de beste doktorgradene skapes der kandidatene får god veiledning og oppfølging i et sterk vitenskapelig miljø. Dette sikres gjennom tematiske forskerskoler. Videre er det blant de kliniske miljøene tett samarbeid med helseforetakene. Andre institutt melder om viktigheten av å legge vekt på karriereplanlegging for ph.d.-kandidater.

Fakultetet har flere kjernefasiliteter, deriblant infrastruktur for registerbasert forskning, som kan gi datagrunnlag for flere ph.d.-prosjekt samt fungere som utgangspunkt for forskerkurs av høy kvalitet. Dette arbeidet er godt i gang, og fakultetet forventer at det gode arbeidet forsetter.

Gjennomstrømning - vurdering og behov for tiltak for å forbedre denne

Gjennomføringsgraden i forskerutdanningen er høy, og nettotiden for gjennomføring er generelt sett lav. Det er imidlertid noen institutter som rapporterer om at deres ph.d.-kandidater har problemer med å fullføre på normert tid. Den reelle tiden for forskning (2,5 år) oppfattes som altfor kort, spesielt innenfor eksperimentelle og translasjonelle prosjekter.

Et tiltak som vurderes som effektivt for å sikre god gjennomstrømning er kontinuerlig oppfølging av de som har problemer med progresjon. Fakultetet har som målsetning at alle ph.d.-kandidater skal ha to veiledere og knyttes til en forskningsgruppe eller forskerskole. Det er viktig å sikre god veilederopplæring og oppfølging av kandidater og veiledere som melder om problemer i enten veiledningsforholdet eller progresjon av doktorgradsprosjektet. Midtveisevalueringen og framdriftsrapporten blir blant flere institutter nevnt som et viktig tiltak til å bedre gjennomstrømningen.

Underkjenning - vurdering og behov for tiltak

I 2013 var det syv underkjenninger. To har allerede levert på nytt og resten har ny frist i løpet av 2014. Totalt sett er antallet underkjenninger lavt med tanke på hvor mange avhandlinger som leveres ved fakultetet hvert år. Videre blir de fleste avhandlinger som leveres for andre gang godkjent. Tiltak som vurderes for å unngå underkjenninger i fremtiden er blant annet fokus på akademisk skriving, spesielt av sammendraget til avhandlingen. Det pekes også på at det er viktig å sikre kunnskap om forskningsmetodikk og tematikken som blir belyst ved valg av komitémedlemmer. Fakultetet har blant annet vedtatt en veiledning for sammenstilling av ph.d.-avhandlinger og oppdaterte i 2013 veiledning ved bedømmelse av doktorgrader ved fakultetet. Begge disse veiledningene sammen med framdriftsrapportering og midtveisevaluering, anses som gode kvalitetstiltak for å ytterligere heve kvaliteten av doktorgradsarbeidene og komiteens vurdering av innleverte avhandlinger.

Veilederopplæring - vurdering av situasjon, effekter og behov

Det ble i oktober 2013 nedsatt en arbeidsgruppe for å etablere forbedret opplegg for veilederopplæringen ved fakultetet. Opplæringen skal både ivareta veiledernes behov for å kjenne regler og retningslinjer knyttet til forskerutdanningen, og være en arena for faglig påfyll når det gjelder veiledning. Det jobbes med å utvikle et web-basert kurs, og det planlegges en pilot for et slikt kurs i løpet av 2014. Det er et mål at alle nye veiledere skal fullføre kurset før de blir formelt oppnevnt som veiledere. Arbeidsgruppen er videre bedt om å skissere et opplegg for en utviding av det eksisterende dagsseminaret for ph.d.-veiledere. Det tas sikte på oppstart av enten en pilot for e-læring eller et oppstartskurs høsten 2014, og full drift i løpet av våren 2015. Det anses som realistisk at veilederseminaret kjøres på samme måte som tidligere også i 2014, og at et noe mer omfattende opplegg kan etableres høsten 2015.

Kvalitetssikring av forskerutdanning -- vurdering av situasjon og behov

Kursporteføljen for forskerutdanning på ph.d.-nivå gjennomgås i 2014. Målet er blant annet å sikre kvaliteten på den opplæringen som gis som en del av forskerutdanningen. Arbeidsgruppen startet arbeidet høsten 2013, og tar sikte på å gå gjennom kursene for å identifisere mulige overlapp, se hvilke fagområder som mangler og om det er behov for å etablere nye forskerkurs. Det jobbes spesielt med å gjennomgå seminarserier som tilbys ved de ulike instituttene ved fakultetet, og se om noen av disse bør omdefineres som forskerkurs. Ellers ser man også på nasjonale forskerskoler og kurs som tilbys gjennom disse. Det er også en utfordring ved fakultetet å vurdere omfanget og relevansen av spesialistkurs som tilbys leger i spesialisering når opplæringsdeler skal godkjennes. Komitéen har derfor blitt bedt om å vurdere grenseoppgangen mellom spesialistkurs og forskerkurs. Fakultetet tilbyr ett felles grunnkurs i medisinsk og helsefaglig forskning (MEDMET1) som tilbys to ganger årlig. Høsten 2013 var det venteliste for å kunne delta på kurset. Arbeidsgruppen skal også gjennomgå grunnkurset for å vurdere behov for endringer. Senter for internasjonal helse tilbyr et metodekurs (INTH301) som per i dag gir fritak for det obligatoriske kurset. Gruppen jobber med å

sammenligne kursene og vurdere hvorvidt begge kurs skal beholdes. Instituttene er godt fornøyd med kvalitetssikringssystemene som er opprettet, eksempelvis semesterregistrering, framdriftsrapportering og midtveisevaluering. Alle disse evalueringverktøyene er gode verktøy både for fakultet og institutt, og brukes for å sikre god oppfølging av forskningsmiljøer, veiledere og ph.d.-kandidater.

Til sist anser fakultetet det som viktig at våre ph.d.-kandidater har forskningsopphold ved utenlandske institusjoner som del av sin forskerutdanning. Det ble i 2013 utlyst stipend til utenlandsopphold til våre ph.d.-kandidater, postdoktorer og vitenskapelig fast ansatte for å stimulere til økt mobilitet.

FORSKERUTDANNINGSMELDING 2013

DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET

April 2014

Forskerutdanningsmelding 2013 - Det samfunnsvitenskapelige fakultet

---

Forskerutdanningsmeldingen for Det samfunnsvitenskapelige fakultet gir en overordnet vurdering av forskerutdanningen som tilbys ved fakultetet. Meldingen er utformet i samsvar med mal fra universitetsdirektøren.

Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskerutdanningsmeldingen for 2012

Kvaliteten i forskerutdanningen skal sikres ved solid forankring i fagmiljøene gjennom den enkelte kandidats tilknytning til forskergrupper. Det er også viktig å se til at det er godt faglig samarbeid på tvers av institusjonene. I dette arbeidet står videreutvikling av forskerskoler og nettverksskoler sentralt. Innenfor det sistnevnte området er det flere positive trekk. Den nasjonale forskerskolen i geografi vil komme i gang med aktiviteter i 2014. Denne forskningsrådsstøttede forskerskolen vil blant annet tilby faste emner innen kvalitativ og kvantitativ metode, samt enkeltkurs innen samfunnsgeografi og naturgeografi. Ellers meldes det om god aktivitet innenfor det nasjonale programmet for å styrke forskerutdanningen i samfunnsøkonomi, samt Institutt for økonomi sitt etablerte samarbeid med NHH. Ved Institutt for informasjons- og medievitenskap er det innledet et forskerutdannings samarbeid med Institutt for medier og kommunikasjon ved UiO. Samarbeidet, som i stor grad dreier seg om koordinering av ph.d.-kurs, vil kunne danne grunnlaget for en nasjonal forskerskole i medievitenskap. Vårt mest etablerte samarbeid finner vi innen sosialantropologi, der de respektive institutt fra UiB, UiO og NTNU deler ansvaret for å avholde kurs innenfor teori og metode. 2013 var siste året UiB hadde koordineringsansvar for Nettverksskolen Velferd, arbeid og migrasjon (VAM). Nettverksskolen har arrangert en rekke kurs og samlinger i perioden fra 2011.

For 2013 og 2014 ser vi flere positive trekk som gjelder internasjonalt samarbeid. Ved Institutt for sosialantropologi vil man arbeide for å få til et permanent samarbeid med institutt for antropologi ved UCL, University College London. Fakultetet har for inneværende år avsatt midler som kan støtte ph.d.-kurs og workshops innenfor dette samarbeidet. Videre ble det i 2013 signert en avtale om gjensidig anerkjennelse av ph.d.-grader mellom UiB og universitetet i Palermo innenfor systemdynamikk. Avtalen danner rammen for felles opptak, veiledning og faglige aktiviteter.

I 2013 opprettet fakultetet en ressursgruppe som skal vurdere de praktiske og formelle rammene rundt kurset i vitenskapsteori, samt dens faglige innhold. Dette ble gjort for å knytte enda tettere bånd mellom kursansvarlig ved Senter for vitenskapsteori (SVT) og våre fagmiljø. Ressursgruppen består av to fra vitenskapelig stab og én ph.d.-kandidat. 2014 blir det første året der samarbeidet mellom ressursgruppen og kursansvarlig ved SVT blir en del av de normale rutinene for oppfølging av dette kurset.

Forholdet mellom forskerutdanningen og forskningssatsinger ved fakultetet

Fakultetet har en forholdsvis stor andel departementsfinansierte stillinger, der mange lyses ut åpent for å sikre bredden i forskningen ved fakultetet. De senere år har flere av de

departementsfinansierte stillinger blitt knyttet til forskningssatsingene våre, for ytterligere å styrke satsingsområdene. Vi ser også at noen av stipendiatene som er tilsatt i åpent utlyste stillinger, velger å skrive avhandlingen innenfor et satsingsområde. Kandidater som er knyttet til satsinger ser etter fakultetets vurdering ut til å utføre sin forskerutdanning innenfor mer kollektive veilednings- og mentorrammer enn det som er vanlig for de øvrige kandidatene. Mellom 15 og 20 % av stipendiatene som vi er arbeidsgiver for har finansiering fra eksterne prosjekt som tematisk sorterer under en av våre forskningssatsinger. Utviklingen ved vårt fakultet har de senere årene ført til en tettere integrering av forskerutdanningen og forskningssatsingene.

Gjennomstrømming – vurdering og behov for tiltak for å forbedre denne

I 2013 hadde fakultetet 23 disputaser, som må sies å være et relativt høyt antall. Fakultetet er således godt fornøyd med å ha endt på et resultat like oppunder vårt måltall på 25 disputaser pr år. Rundt 55 % av de som disputerte i 2013 leverte på normert tid. Gjennomstrømmingstallet¹ for 2013 er 3,5 år, det beste etter at disse målingene startet i 2005. Det er grunn til å tro at en kulturendring begynner å gjøre seg gjeldende i form av jevne, gode gjennomstrømmingstall. I større grad enn før forventes det nå at man fullfører doktorgradsprosjektet på normert tid. I tillegg blir vår satsing på tettere oppfølging stadig mer etablert. Fakultetets mest konkrete tiltak for å bedre gjennomstrømming er at vi én gang i året tar kontakt med alle kandidater som er utenfor finansieringsperioden. På denne måte opprettholder vi kontakten mellom kandidat og fagmiljø, slik at disse sammen kan lage en realistisk plan for fullføring av doktorgradsprosjektet. Vi er også oppmerksomme på utfordringer som blir signalisert i fremdriftsrapportene. I slike tilfeller tar vi kontakt med veileder, instituttleder og/eller kandidaten selv, slik at utfordringene blir løst på et så tidlig tidspunkt som mulig. Flere av våre institutt melder om at de har tatt tak i problemstillinger som gjelder stipendiatenes arbeidsplikt. Målet har vært å få til større grad av likebehandling og økt forutsigbarhet i planleggingen av pliktarbeidet. De kandidater som har undervisning som del av pliktarbeidet har etterspurt et systematisk opplæringstilbud i universitetspedagogikk. Fakultetet har tidligere år prøvd å få i gang et kort kurs i universitetspedagogikk, men det har dessverre ikke vært mulig å finne ledige lærekrefter til et slikt opplegg. Vi vil med dette melde inn til universitetsledelsen at det ved UiB finnes et udekket behov innen opplæring i universitetspedagogikk.

Underkjenning – vurdering og behov for tiltak

SV-fakultetet hadde ingen formelle underkjenninger i 2013, det vil si avhandlinger som etter andre gangs innlevering ikke blir funnet verdig til å forsvares i en disputas. Derimot ble fem² innleverte avhandlinger anbefalt omarbeidet, som nok er det høyeste antall ved vårt fakultet. En viss forekomst av avhandlinger som blir anbefalt omarbeidet vil tyde på at evalueringsmekanismen fungerer som den skal, ved at arbeider som åpenbart ikke har høy nok kvalitet blir stoppet. Men når oppunder 20 % av de innleverte arbeidene ikke blir funnet gode nok for å forsvares i disputas, er det urovekkende. Tidligere år har vi delvis kunnet forklare slike tilfeller med svært forsinkede kandidater eller at de sitter langt unna fagmiljøet ved UiB. Dette er derimot ikke trekk som synes å gjelde for 2013, noe som gjør det enda vanskeligere å skulle vurdere hva som er årsaken til det høye tallet avhandlinger som blir

---

¹ Gjennomstrømmingstallet er basert på ph.d.-er som UiB har vært arbeidsgiver for (kilde: DBH). Tallet viser tiden fra opptak til innlevering, fratrukket pliktarbeid og permisjoner under perioden med doktorgradsfinansiering. Etter at perioden med doktorgradsfinansiering er over, selvrappporter kandidaten den faktiske tiden brukt på avhandlingsarbeidet

² Tellingen tar utgangspunkt i dato for fakultetsstyrets vedtak

anbefalt omarbeidet. Et målrettet tiltak noen av våre institutt har innført er at man involverer det utvidede fagmiljø, ikke bare veilederne, i en ekstra innsats for å kvalitetssikre innleveringsklare avhandlinger. Fakultetet mener at dette er et målrettet tiltak som alle instituttene bør innføre. Det må nevnes at to av de fem overfor nevnte kandidatene leverte inn på nytt og disputerte innen utgangen av 2013.

Veilederopplæring – vurdering av situasjon, effekter og behov

Det er fortsatt behov for å øke kompetansen på veiledning ved fakultetet. Flere av våre institutt melder at de har hatt egne fora og stabsmøter der forskningsveiledning har vært tema. Fakultetet vil i 2014 oppfordre flere av våre institutter til å avholde slike samlinger, da denne kombinasjonen av fag og veiledningsmetode kan vekke interessen hos store deler av staben. Noen av våre veiledere har deltatt på kurs i forskningsveiledning som en del av utviklingsprogrammet i Universitetspedagogikk. Fakultetet har også informert om annen veilederopplæring som har blitt tilbudt. Så langt har ikke fakultetet oversikt over deltakelse eller erfaringer med opplæringstiltak fra sentralt hold ved UiB.

Kvalitetssikring av forskerutdanning – vurdering av situasjon og behov

Kvalitetssikring går som en rød tråd gjennom alle fasene av forskerutdanningen. Men så lenge vi har frafall og forsinkede kandidater, og antall underkjenninger blir høyt, har administrativ og vitenskapelig stab en oppgave med å kvalitetssikre enda bedre. Ved opptak vurderes spesielt karakterer, utdanningsbakgrunn og prosjektbeskrivelse. De aller fleste nye ph.d.-kandidater har kompetanse som ligger godt over minstestandarden for opptak. I tilfeller der instituttene ønsker kandidater med en «spisset» bakgrunn, kan vi oppleve at søkerne ikke har like solide karakterer og/eller omfattende utdanningsbakgrunn. Samtidig er dette kandidater som kan bli spesielt godt integrert i et forskningsprosjekt eller -satsing, så bildet er ikke entydig. Den viktigste kvalitetssikringen ved opptak foretas av medlemmer av sakkyndig komité, tilsetningsutvalget og Forskerutdanningsforum, støttet av administrasjonen ved fakultetet. Det er viktig at alle disse instanser fortsatt har et kritisk og årvåkent blikk ved gjennomgangen av søkerens bakgrunn.

Bruk av FS i administrasjonen av opplæringsdelen på ph.d.-nivå har ført til en grundigere kvalitetssikring, både når det gjelder innpassing av eksterne kurs og oppretting av egne. Instituttens forskningsutvalg er grundige i sin vurdering av innpassingssaker, og i kursopprettingen er det gode rutiner for å kvalitetssikre sammenhengen mellom arbeidsomfang og studiepoengsutdeling. SV-fakultetet skulle likevel ønsket noe mer samkjørte retningslinjer på sentralt nivå. En slik samkjøring vil være i tråd med NOKUT sin anbefaling etter evalueringen i 2013, der man ber UiB vurdere å integrere forskerutdanningen med den øvrige utdanningen, i et samlet kvalitetssikringssystem.

Fakultetet mener at veiledningen har blitt styrket etter at det ble innført som norm å ha minst to veiledere. Det er en klar styrke at det er to som leser gjennom manuskript, fremfor én. Men ettersom det for 2013 har vært et stort antall underkjenninger, er det rom for ytterligere spørsmål om kvalitetssikringen: er veilederne tilstrekkelig involvert i avhandlingen? Er instituttleder og biveileder tilstrekkelig proaktive når man aner at forholdet mellom hovedveileder og kandidat ikke er særlig konstruktiv? Har veileder den faglige bakgrunn og/eller de pedagogiske evnene som kreves til å veilede på doktorgradsnivå? Fakultetet vil i 2014 rette en spesiell oppmerksomhet mot instituttledernes ansvar for å se til at alle ph.d.-kandidater får best mulig veiledning innenfor instituttets rammer.

FORSKNINGSUTDANNINGS- MELDING 2013

DET JURIDISKE FAKULTET

1. Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskerutdanningsmeldingen 2012, og planer og prioriteringer for 2014

Perspektivlinjen på engelsk også for 2013-14-kullet

Kursopplegget var i struktur uforandret i 2013. Man valgte å tilby Perspektivlinjen (som utgjør 10 av de 20 studiepoengene i opplæringsdelen) på engelsk også for kursperioden 2013-14, selv om alle deltakerne snakker norsk. De kursansvarlige har gode erfaringer med å presentere de ulike temaene på engelsk, blant annet med enkelte engelskspråklige innledere. Samtidig blir kandidatenes evne til å diskutere og presentere egne prosjekt på engelsk trent opp på en god måte, noe som vil være en fordel ved deltakelse på forskningsaktiviteter i utlandet, nettverksbygging og deltakelse i det internasjonale, akademiske ordskiftet.

Forskyvning av kursene for å forenkle rekruttering direkte fra masterstudiet

Som en del av fakultetets rekrutteringsstrategi (se for øvrig Forskningsmeldingen) ble det utlyst 7 stipendiatstillinger sommeren 2013. I bedømmelsesperioden fikk de søkerne som hadde gått inn i universitetslektorstilling mulighet til å søke om hospitantstatus på ph.d.-programmet, slik at de kunne følge kurset Grunnlinjen og oppstart av Perspektivlinjen. Erfaringene var i all hovedsak positive, men fakultetet ønsker å forenkle overgangen ved å forskyve oppstart av disse to kursene. Stipendiatsøkerne vil da slippe bedømmelsen for hospitantstatus. Neste oppstart av kurs blir dermed ikke høstsemesteret 2014, men vårsemesteret 2015.

Ph.d.-kurs i Kina

Fakultetet arrangerte et tredagers ph.d.-kurs i kinesisk rettskultur på Nordic Centre, Fudan University i Shanghai i juni 2013. Kurset var finansiert av SPIRE-midler fra UiB sentralt. Fakultetet har over tid bygget opp et godt samarbeid med utvalgte jussfakulteter i Kina, og samarbeidet med Nordic Centre, der UiB er deleier, var en naturlig utvidelse av dette. Kurset ble kombinert med et besøk til Renmin-universitetet i Beijing, der stipendiater fra fakultetet og Renmin fikk presentere sine prosjekt. Erfaringene fra kurset og rundebordskonferansen var svært positive, og et godt fundament for videre forskningssamarbeid er lagt. Det er bevilget SPIRE-midler til å gjennomføre kurset igjen i 2014, og kursdatoer er satt i juni. Ved å tilby to årskull av våre phd-kandidater innsikt og mulighet til å få forståelse for kinesisk rettskultur, bygger vi opp en nasjonal kompetanse som vil kunne være av vesentlig betydning for fremtiden. Pr. i dag er Det juridiske fakultet i Bergen det eneste norske fagmiljøet med systematisk utvikling av kompetanse innenfor kinesisk rett.

Veilederseminar

Fakultetet arrangert et internt dagsseminar om veiledning i april 2013. Professorer, førsteamanuenser og forskere/post.doktorer ved fakultetet ble invitert, og hovedtema var veileders rolle, ansvar og oppgaver – særlig i lys av de omlegginger som har skjedd innenfor forskerutdanningen de siste årene. Tilbakemeldingene var svært positive, og konsensus så ut til å være at veilederne ønsker både et bredere tilbud om opplæring i veiledning, og møteplasser for å diskutere veiledning. Det planlegges et nytt seminar i 2014, med mer konkret søkelys på selve veiledningssituasjonen.

2. Forholdet mellom forskerutdanning og forskningsatsinger ved fakultetet

Det juridiske fakultets strategiplan for 2011-2015 utpeker tre fagområder som skal prioriteres ressursmessig i planperioden. Det ble også i 2013 arbeidet med rekruttering til disse satsningsområdene; Strafferett og straffeprosess rekrutterte 3 nye stipendiater med oppstart i 2013/2014-kullet, konkurranse- og markedsrett rekrutterte 3, og formuerett rekrutterte 1.[NB: teller de med tiltredelse i stilling også i januar 2014]. Særlig innenfor formuerett viser det seg vanskelig å rekruttere til stipendiatstilling, og to utlyste stillinger ble ikke besatt.

3. Gjennomstrømming - vurdering og behov for tiltak for å forbedre denne

Gjennomstrømmingen har tradisjonelt vært veldig god ved fakultetet, men det ble i 2013 registrert en økende tendens til forsinket innlevering. Det er vanskelig å se noen fellestrekk for hvilke prosjekter som blir forsinket, og fakultetet har derfor vedtatt å starte et prosjekt i 2014 der personalgruppen og ph.d.-koordinator gjennomgår rutinene for mottak og oppfølging av stipendiater. Det jobbes også systematisk med å skaffe stipendiatene korte engasjement de kan tre inn i ved innlevering av doktorgraden, slik at stipendiaten har litt tryggere rammer når stipendiatperioden nærmer seg slutten. Av andre tiltak for å sikre bedre gjennomstrømming er oppstartsamtaler og midtveisevaluering. Disse har i stor grad funnet sin form og anses som verdifulle for den faglige oppfølgingen.

4. Underkjenning - vurdering og behov for tiltak

Tre avhandlinger ble underkjent i 2013, noe som er et høyt tall for dette fakultetet. Prosjektene var såpass forskjellige at det heller ikke her er mulig å trekke ut noen spesielle fellesnevner, men fakultetet anser at tiltakene som settes i verk for å forbedre gjennomstrømming også vil ha effekt for kvaliteten på de avhandlingene som leveres til bedømmelse.

5. Kvalitetssikring av forskerutdanning - vurdering av situasjon og behov

Nokut evaluerte og godkjente UiBs kvalitetssikringssystem i 2013. Blant de elementene de trekker frem, er opptaksrutiner, fremdriftsrapportering, veiledning og midtveisevaluering de som er aller viktigst ved fakultetet. I tillegg anbefales det i evalueringen at universitetets ulike enheter får et tettere samarbeid for utveksling av "best practice" innenfor forskerutdanning. Det finnes et forum for ph.d.-koordinatorer, men fakultetet savner et forum på et mer grunnleggende saksbehandlingsnivå for både koordinatorer og andre forskningskonsulenter som jobber innenfor feltet. Forskerutdanningen er preget av fakultære ulikheter og behov for individuelle løsninger, samtidig som feltet som helhet er i bevegelse mot en del felles mål. Det vil derfor gagne det videre kvalitetssikringsarbeidet om universitetet tar denne anbefalingen fra Nokut til følge, i form av et tilbud av organiserte, tverrgående saksbehandlingsforum, der også ensretting av universitetets arbeid med doktorgradsrapportering via Felles Studentsystem kan inngå.

Forskerutdanningsmelding for 2013, Det psykologiske fakultet

Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskerutdanningsmelding for 2012 og planer og prioriteringer for 2014

Det psykologiske fakultet har om lag 120 ph.d.-kandidater som er forankret i en av fakultetets forskningsgrupper. Kandidatene er knyttet til en lokal eller nasjonal forskerskole. Fakultetet har de siste fem årene ligget på rundt 20 disputaser i året. Etter fakultetets andel av UiB sine strategiske ph.d.- stipend har blitt redusert de siste årene må vi imidlertid være forberedt på at antall ferdige ph.d.-kandidater vil komme til å synke med mindre forskningsgruppene vil lykkes med å få tilslag på større eksterne prosjekter. En konsekvens av at årets tildeling av stipendiat og postdoktorstillinger er mindre enn lønnsforpliktelsene vil være at utlysning av nye stipend tidligst kan planlegges høsten 2014.

Fakultetet har over mange år prioritert høy kvalitet på forskerutdanning gjennom blant annet å tilsette internasjonalt anerkjente professor-II til våre respektive forskerskoler. Dette har blant annet bidratt til gode utvekslingsmuligheter for våre stipendiater. Når budsjetttrammene i 2014 blir strammere, blir det desto viktigere at UiB avklarer videre finansiering av forskerutdanning/-skoler. Evalueringsrapporten fra NOKUT legger vekt på formalkravene til forskerutdanningen. Fakultetet vil oppfordre UiB til å arbeide for at utdanningskomponenten i forskerutdanningen får uttelling på samme måte som ved grunnstudier. Dette vil kunne bidra til å sikre en mer stabil finansiering av forskerutdanningen i tiden fremover. Fakultetets ph.d.-kandidater innehar kompetanse som er etterspurt på arbeidsmarkedet både i offentlige og private virksomheter. Videre karriereveier i form av rekrutteringsstillinger (postdoktor/forsker) vil være viktig for kvalifisere forskere til stillinger ved UiB og i UHR sektoren. Dobbelkompetanseprosjektet i klinisk psykologi ledes fra fakultetet, og er av stor betydning for å sikre rekruttering av yngre forskere til fremtidige kliniske forskerstillinger ved UiB og andre universiteter, og i helseforetakene. For ytterligere å styrke fokus på forskning og forskerutdanning har instituttledere eller deres stedfortredere fra høsten 2013 inngått som medlemmer i FFU. Fakultetet har i 2013 bidratt til UiB sitt arbeid med å revidere ph.d.-reglementet og vil følge opp arbeidet med å implementere reglementet i løpet av 2014. Fakultetet har planer om en gjennomgang av organiseringen av forskerutdanningen i løpet av året.

Forholdet mellom forskerutdanning og forskningsstrategier ved fakultetet - vurdering

Kvaliteten i forskerutdanningen ivaretas gjennom forankring i fagmiljøene og ved at den enkelte kandidat knyttes til forskningsgrupper og forskerskoler. Fakultetet har lagt til rette for en tett kobling mellom forskerskoler og forskningsgrupper ved at flest mulig av forskningsgruppene bidrar med undervisning og veiledning inn mot forskerskolene. Fakultetet har støttet større forskningssatsninger/søknader om eksternt finansiering med stipendiatstillinger. Det er viktig å sikre at veiledningsavtaler som inngås eksternt er gjenstand for strategiske vurderinger slik at eksterne kandidater har en forankring i pågående forskningsaktivitet ved fakultetet.

Gjennomstrømning – vurdering og behov for tiltak for å forbedre denne

Fakultetet registrerer at gjennomføringsgraden i forskerutdanningen er høy, og nettotiden for gjennomføring er lav. Når det gjelder gjennomstrømning på disputerte ph.d.-kandidater lå denne i 2011 på 3,5 år. I 2012 var tallet 3,7 og i 2013 er den på 3,5 år. Fakultetet anser dette som et stabilt og meget akseptabelt nivå som en vil legge vekt på å videreføre. Det er imidlertid vanskelig å innhente

informasjon om permisjoner for eksternt finansierte kandidater som ikke er tilsatt ved UiB. Det jobbes stadig med å hente inn bedre datagrunnlag, men det er lite sannsynlig at dataene vil bli vesentlig bedre på kort sikt.

Det er få kandidater som skrives ut av ph.d.-programmet uten fullført grad. I 2013 ble to kandidater skrevet ut. Fakultetet mener at aktiv oppfølging fra fagmiljø og administrasjon gjennom semesterregistrering, fremdriftsrapportering og midtveisevaluering er med på å legge til rette for tett og god oppfølging av den enkelte ph.d.-kandidat. At instituttene i sterkere grad involveres i oppfølgingen av ph.d.-kandidatene er viktig i denne sammenheng. Når det gjelder tilgang til den sentrale databasen som danner grunnlag for oppfølging av kandidatenes fremdrift rapporteres det at det tar altfor lang tid fra rapporteringsfrist og til databasen blir åpnet og oppfølging kan starte.

Underkjenning – vurdering av situasjon og behov for tiltak

Fakultetet hadde ingen underkjenninger i 2013 i den organiserte forskerutdanningen. På tross av få underkjenningssaker over flere år, vurderer vi det slik at med høyt antall disputaser, er dette saker vi kan komme til å kunne møte oftere. Det er spesielt viktig at bedømmelseskomiteene fanger opp svakheter ved innsendte avhandlinger, særlig med tanke på at det ytterst sjelden forekommer at avhandlinger blir underkjent på grunnlag av disputasen.

Veilederopplæring – vurdering av situasjon, effekter og behov

Det er fortsatt et behov for å øke kompetansen på veiledning av ph.d.-kandidater. Enkelte av forskerskolene ved fakultetet arrangerer seminar for veiledere tilknyttet forskerskolen der tema er ph.d.-veiledning. I tillegg gir fakultetet et tilbud til alle veilederne ved fakultetet i form av et seminar høsten 2014. Tema på dette seminaret vil blant annet være problemstillinger knyttet til forskningsetikk og datalagring/datasikkerhet. Her ser vi at UiB sin arbeidsgruppe sin rapport kan danne grunnlag for relevante og viktige tema på et slikt seminar.

Kvalitetssikring av forskerutdanning – vurdering av situasjon og behov

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) har evaluert kvalitetssikringen i forskerutdanningen ved UiB. Vi registrerer at NOKUT i sin rapport trekker opp viktige positive sider ved UiBs forskerutdanning. Det psykologiske fakultet imøteser en oppfølging av denne rapporten og mener UiB bør diskutere status for forskerutdanningen i lys av tredje syklus og hvilken status forskerutdanningen skal ha ved institusjonen. Videre bør rapportens adressering av spørsmålet om ensartet praksis mellom fakultetene ses i sammenheng med den pågående omorganiseringen på sentralt nivå og mellom sentrale avdelinger og fakultetene ved UiB.

På bakgrunn av oppfølging av Handlingsplan for forskerutdanningen 2008 – 2015 ved UiB har det de siste årene vært store endringer i ph.d.-utdanningen, både når det gjelder det faglige og det administrative. Ph.d.-programmet fremstår i dag som et strømlinjeformet program med klare forventninger til de berørte parter, individuelt og på systemnivå. Med nytt ph.d.-reglement og innføring av Diploma Supplement vil det også kreves enkelte tilpasninger både i administrative rutiner og for kandidatene i året som kommer. Vi mener det vil være klokt å fokusere på å få god gjennomføring av de tiltakene som allerede er planlagt og videreutvikling av dem, snarere enn å innføre flere nye tiltak på det nåværende tidspunkt.